

Procenta

Domácí práce na druhý týden

Prezentaci si prostudujte, zadané úkoly vypracujte, použijte učebnici a pracovní sešit tak, jak je v prezentaci napsáno.

Čtěte pozorně!

Opakování z minulého úkolu

- ▶ Vzpomeň si, kde všude se setkáváme s procenty.
- ▶ Co nám udávají procenta?
- ▶ Jaký je symbol označující procenta?

Opakování na úvod

Celek (základ) je vždy 100% => 1% z celku (základu) vypočteme tak, že základ vydělíme stem.

$$\text{tj. } 1\% = \frac{\text{základ}}{100} = \frac{z}{100} = z : 100$$

Pokud známe procentovou část a k ní příslušný počet procent (200 korun činilo 10% z ceny celkové) 1% z celku (základu) vypočteme tak, že procentovou část vydělíme počtem procent.

$$\text{tj. } 1\% = \frac{\text{procentová část}}{\text{počet procent}} = \frac{\check{c}}{p} = \check{c} : p$$

Výpočet jednoho procenta

Vypočtete 1% ze základu:

a) $150 \Rightarrow 150 : 100 = \underline{\underline{1,5}}$

b) $2\ 500\ \text{Kč} \Rightarrow 2\ 500\ \text{Kč} : 100 = \underline{\underline{25\ \text{Kč}}}$

c) $12\ \text{kg} \Rightarrow 12\ \text{kg} : 100 = \underline{\underline{0,12\ \text{kg}}}$

d) $0,3\ \text{m} \Rightarrow 0,3\ \text{m} : 100 = \underline{\underline{0,003\ \text{m}}}$

Další příklady vypracuj do pracovního sešitu na str. 45 cv. 2

Shrnutí si zapiš do sešitu

Procenta (%) slouží k vyjádření části celku, podobně jako zlomky nebo desetinná čísla.

Jeden celek (1) - základ 100%

Jedno procento (1%) je tudíž jedna setina celku (základu).

Pracujeme se třemi základními pojmy:

	základ
	procentová část
	počet procent

1% ze základu vypočteme tak, že základ vydělíme stem.

Budeme používat následující základní pojmy:

základ

z

procentová část

č

počet procent

p

Výpočet procentové části

Procentová část je část základu, která odpovídá určitému počtu procent.

Do třídy chodí 20 žáků, z nichž 3 (tj. 15%) jsou neplavci.

1) Co je základ?	1) 20 žáků
2) Kolik procent tvoří základ?	2) 100%
3) Kolik je ve třídě plavců?	3) 17
4) Kolik je ve třídě neplavců?	4) 3
5) Urči procentové části.	5) 17 žáků, 3 žáci
6) Kolik procent žáků neumí plavat?	6) 15%
7) Kolik procent žáků umí plavat?	7) 85%

Výpočet procentové části - 1. příklad

V České republice žilo na konci roku 2011 10,5 milionu obyvatel. Obyvatel ve věku 0-14 let, je přibližně 14,2% z celkového počtu obyvatel. Kolik žilo v ČR obyvatel mladších patnácti let?¹

1 - Věkové složení obyvatelstva v roce 2009, Český statistický úřad (<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/4003-10>)

Výpočet „přes jedno procento“

100% ..... 10,5 milionu

základ

1% ..... 10,5 milionu : 100 = 0,105 milionu

Výpočet jednoho %

14,2% ..... 0,105 milionu · 14,2 = 1,491 milionu

Výpočet 14,2 %

V České republice žilo na konci roku 2011 1,491 milionu obyvatel mladších patnácti let.

- Postup při výpočtu procentové části:
- 1) *Určíme základ*
  - 2) *Vypočteme 1% ze základu*
  - 3) *1% ze základu násobíme příslušným počtem procent.*

Výpočet procentové části

- ▶ Zapiš do sešitu nadpis str. 116
- ▶ Opiš zelený rámeček a podobně na str. 117 rámeček Všimněte si
- ▶ Vypočítej následující příklady.

Výpočet procentové části - příklady do sešitu

(můžete použít kalkulačku, lze počítat trojčlenkou)

- Vypočtete:**
- a) 5% z 140 = 7
  - b) 7% z 70 m = 4,9 m
  - c) 12% ze 7 km = 0,84 km
  - d) 45% ze 700 g = 315 g
  - e) 87% z 2 000 ha = 1 740 ha
  - f) 2,5% ze 120 000 Kč = 3 000 Kč
  - g) 125% ze 64 zákusků = 80 zákusků *procentová část může být větší než základ*
  - h) 0,3% z 5 600 000 obyvatel = 16 800 obyvatel
  - i) 29% z 800 párů bot = 232 párů bot
  - j) 37,8% z 26,4 = 9,979 2

Slovní úloha do sešitu - vyřeš samostatně

- ▶ Oblek, který stál původně 4 500 Kč byl zlevněn o 16%. Vypočtete novou cenu obleku.

Další příklady v pracovním sešitě

- ▶ Strana 45 cvičení 3, 4, 5
- ▶ Strana 46 cvičení 6-9

Další příklady k procvičení můžete najít na onlinecviceni.cz.

Učivo je nové, proto je potřeba mu věnovat dostatek času a propočítat spoustu příkladů.
V matematice nejde vše snadno a rychle... 😊

Při přípravě byly použity materiály ze ZŠ Beroun.